

Lausunto hakemuksesta: Kittilän kaivoksen toiminnan olennainen muuttaminen ja uuden CIL3-rikastushiekka-altaan rakentaminen, Agnico Eagle Finland Oy (Dnro PSAVI/5729/2023)

Khall 03.09.2024 § 298
386/11.01.00/2024

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kurula, puh. 040 595 7597

Asia johon lupaa haetaan:

Agnico Eagle Finland Oy on hakenut Pohjois-Suomen aluehallintovirastolta (PSAVI) ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaista lupaa Kittilän kaivoksen toiminnan olennaiseen muuttamiseen. Lupaa haetaan käytössä olevan CIL2-altaan korottamiseksi tasolle +246,5 m (korkeusjärjestelmä N60) sekä uuden CIL3-altaan rakentamiseksi ja CIL-rikastushiekkan läjittämiseksi altaisiin. Ympäristönsuojelulain mukaista lupaa haetaan myös kaivoksen tuotantomäärän kasvattamiseksi tasolle 2,35 Mt/v arviolta vuodesta 2026 alkaen. Tuotantomäärän kasvattaminen on tarkoitus toteuttaa lainvoimaisen ympäristö- ja vesitalouslupapäätöksen nro 67/2020 sekä korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen KHO:2023:97 mukaisia päästö- ja kuormitusraja-arvoja noudattaen.

Kittilän kunnanhallitusta ja rakennus-ja ympäristölautakuntaa on pyydetty antamaan lausuntonsa 10.9.2024 mennessä Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle.

Agnico-Eagle hakee Suurikuusikon kultakaivosalueelle lupahakemuksellaan kasvattamaan tuotannon määrää 2,35 Mt vuodessa. Kaivoksen toiminta-aika jatkuisi vuoteen 2037 asti. Kaivosalueen pinta-ala kasvaa ilmoituksen mukaan noin 206 hehtaaria, mutta ei tuottaisi merkittävää haittaa porotaloudelle yhtiön oman ilmoituksen perusteella, koska kaivosalueen laajennus olisi maltillinen/pieni.

Hakija on hankkinut CIL3-altaan alle jäävien metsämaa-alueiden omistusta käyttöoikeuden. Uusi CIL3-allas sijoittuu nykyisen kaivosalueen ulkopuolelle, joten hakija on hakenut kaivoslain mukaista lupaa kaivosalueen laajentamiseksi. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on antanut päätöksensä asiassa syyskuussa 2023 (Liite 15). Päätös on saanut lainvoiman vuoden 2024 alussa. Laajennusalueen käyttöoikeuden ja muiden erityisten oikeuksien lunastaminen tullaan suorittamaan kaivostoimituksen yhteydessä. Kaivostoimituksen valmistelevat työt on aloitettu Maanmittauslaitoksen toimesta vuoden 2024 alussa.

Hakija on CIL3 altaan rakentamisen lisäksi hakenut lupaa korottaa CIL2 altaan korkeutta 241 metristä 246,5 metriin perusteluna säilyttää 12 kuukauden läjitysmäärää vastaava puskurikapasiteetti mikä takaa riittävän joustavuuden läjityksen operatiiviselle suunnittelulle. Edellä esille tuotu tukee hakijan mukaan patoturvallisuudesta ja vesienhallinnasta huolehtimista. Uuden läjityskapasiteetin käyttöönotto tapahtuisi vuoden 2025 loppuun mennessä.

Kaivoksen toimintaa varten kaivosalue puolestaan laajenisi koskemaan CIL-3 altaan rakentamista. Toiminnan loputtua altaan päälle rakennettaisiin peittorakenteet sulkemissuunnitelman mukaisesti.

Kittilän kunnanhallituksen lausunto Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle:

Tuotannon määrän kasvattamisella tärkeimpiä vaikutuksia olisivat:

- kuljetusten/liikenteen lisääntyminen kaivosalueella
- melun lisääntyminen, mikä ei kuitenkaan yhtiön ilmoituksen mukaan ylittäisi annettuja päivä- ja yöarvoja
- pölyhaitan kasvu johtuen liikenteen lisääntymisestä kaivosalueen sisällä
- kaivosalueen laajennus olisi noin 206 hehtaaria
- kaivokselle suuntautuva maantieliikenne kuljetusten määrän osalta lisääntyisi hieman

Vaikutuksista pohjavesiin:

Maanalaisen kaivoksen kuivana pitäminen tunnetusti vaikuttaa pohjavedenpinnan tasoa alentavasti. Lausunnon kohteena olevilla toimilla ei kuitenkaan ole vaikutuksia, jotka entisestään alentaisivat pohjaveden pintaa. Kuivana pidon pumppaukset lopetetaan kaivoksen sulkemisvaiheessa, jolloin louhokset täyttyvät vedellä luontaisen pohjaveden pinnan tasoon.

Läheinen Rimminvuoma ei ole pintavalutuskenttänä käytössä, koska purkuputken avulla vedet ohjataan Loukiseen. Yhtiön suorittamien mittausten mukaan päästöt purkuputkesta Loukiseen ovat olleet alle päästönormien ja louhimisen kasvattaminen ei aiheuta tilannetta, jossa päästöjen määrä kasvaisi. Tämä ei siten aiheuttaisi lisävaikutuksia Loukisen tärkeälle pohjavesialueelle. Kittilän kunnan kanta on, ettei missään olosuhteissa Loukisen alueen vedenhankinta saa vaarantua, koska tärkeä Levin matkailualue käyttää Loukisen vedenottoaluetta tarpeisiinsa veden hankinnassa.

CIL3 allas:

YVA:n yhteydessä valittu altaan sijoitusvaihtoehto toteutuessaan merkitsee vähemmän massanvaihtoja. Myös pohjavedenpinta on syvemmillä valitulla alueella. Eniten massanvaihtoja tarvittaisiin altaan lounaiskullalle sijoittuvan suoalueen kohdalla. Puolestaan pohjaveden alenemisesta aiheutuisi maaperän ja kallioperän voimakkaampaa hapettumista mikä selittäisi kohonneita sulfaatti- ja kloridipitoisuuksia, jota on tavattu jo rakennettujen altaiden ympäristöstä. Todennäköistä on, että sama koskisi uutta allastakin.

Rakentamisen yhteydessä tulee kiinnittää erityistä huomiota altaan rakenteisiin, jotta minimoidaan riski patovaurioista ja siitä johtuvasta veden kulkeutumisesta maastoon altaasta. Altaassa on keinotekoisia materiaaleja, joilla vesien valumista ympäristöön estetään. Rakenteet on toteutettava laadukkaasti, jotta valumista ja tihkumista ei tapahtuisi. Toiminnan aikaista tarkkailua on jatkettava säännöllisesti. Mahdollisten suotovesien kerääminen ja käsittely rikastamalla vähentäisi ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia. Toiminnan päätyttyä viranomaisten hyväksymiä sulkemissuunnitelman toimenpiteitä tulee noudattaa.

Typenpoistolaitos:

Yhtiö omalla ilmoituksellaan olisi kehittämässä typenpoistolaitoksen tarkkailua ja toimillaan pyrki pienentämään metanolin ja fosforihapon käyttömääriä. Tämä puolestaan vähentäisi tuoteveteen päätyvän hiilen ja fosforin määrää. Fosforihapon ja metanolin käyttömäärien pienentäminen joka tapauksessa on myönteinen asia. Myönteistä on hiilen ja fosforin määrän pieneminen tuotevedessä. Kunnan kannan mukaan tuotantomäärän kasvaessa on kaivoksen oman sisäisen veden kierron tehostamista jatkettava. Seurujoen virtaamasta otettavaa veden määrää ei olla hakemuksen mukaan kasvattamassa, eikä siihen ole tulossa muutoksia.

Yhteenvedona:

Kittilän kunnan kannan mukaan kaivoksen eliniän jatkuminen on kunnan kannalta myönteinen asia, koska se tukee alueen elinkeinoelämää ja sen kehittymistä. Kunnan myönteinen näkemys kaivoksen tulevista toimenpiteistä, joita edellä on selostettu, perustuu luottamukseen siitä, että ympäristöön liittyvät näkökohdat ja kohdistuvat vaikutukset on harkittu ja tutkittu, kuten hakemuksesta ilmenee. Kittilän kunta viranomaisena on tutkinut hakijan hakemusta ja pitänyt hakemuksessa esille tuotua riittävänä ja pitäytyy tosiseikkoihin koskien hakemusta. Kittilän kunnan rakennus- ja ympäristölautakunta antaa asiassa oman lausuntonsa. Kunnanhallitus on omassa lausunnossaan kiinnittänyt huomiota muutamiin kriittisiin kohtiin, joilla voi olla ympäristön kannalta vaikutusta.

Kunnan myönteiselle suhtautumiselle CIL2 altaan korotukselle ja CIL3 altaan rakentamiselle ehtona on kuitenkin se, etteivät toimenpiteet saa aiheuttaa kohtuutonta haittaa ympäristölle. Edellytämme kaivoksen vedenkierron tehostamista, koska sillä varmistetaan otettavan käyttöveden riittävyys louhinnan määrän kasvaessa 2,35 Mt. vuodessa. Kunnan kannan mukaan tuotantomäärän kasvaessa olisi kaivoksen oman sisäisen veden kierron tehostamisesta ympäristölle myönteisiä vaikutuksia. Seurajoen virtaamasta otettavaa veden määrää ei olla hakemuksen mukaan kasvattamassa, eikä siihen ole tulossa muutoksia.

Edellytämme myös mahdollisten suotovesien käsittelyä rikastamalla. Myöskin metanolin ja fosforihapon käyttömäärien väheneminen toimisi ympäristöä vähemmän haittaavana toimenpiteenä. Yhtiö on ilmoittanut myös huolehtivansa alueen maisemoinnista ja peittorakenteiden rakentamisesta sulkemissuunnitelman mukaisesti kaivostoiminnan loputtua.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kurula Timo
Päätösehdotus	Kittilän kunnanhallitus päättää antaa edellä selostetun lausunnon Kittilän kaivoksen toiminnan olennaisesta muuttamisesta ja uuden CIL3-rikastushiekka-altaan rakentamisesta ja CIL2 altaan korottamisesta. Pöytäkirja tarkastetaan tämän asian osalta kokouksessa.
Päätös	Esitys hyväksyttiin. Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta kokouksessa.